

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2018

8. volební období

Pozměňovací návrh

poslance Ing. Mariana Jurečky k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony

(sněmovní tisk 206/0)

V části třetí čl. V se za dosavadní novelizační bod 267. přidávají nové body 268. a 269., které zní:

„**268.** V příloze 3a se za položku „4901, 4902, 4903, 4904 – Tištěné knihy, obrázkové knihy pro děti, noviny a časopisy; hudebniny, tištěné nebo ručně psané, též vázané nebo ilustrované. Mimo zboží, kde reklama přesahuje 50 % plochy“ na samostatný řádek vkládá nová položka, která zní:

„**-Biopotraviny s výjimkou alkoholických nápojů.**““

„**269.** V příloze 3a se za odstavec „Reklamou se pro účely zařazení zboží do příslušné sazby daně rozumí reklama podle zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.“ přidává nový odstavec, který zní:

„Biopotravinou se pro účely tohoto zákona rozumí potraviny ve smyslu § 3 odst. 1 písm. b) zákona 242/2004 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.““

V části třetí čl. V se dosavadní novelizační bod 268. a následující přečíslovají.

Odůvodnění pozměňovacího návrhu

Předložený pozměňovací návrh k novele zákona o DPH navrhuje snížení sazby DPH u biopotravin na nejnižší sazbu DPH 10 %. Takovéto opatření nemá za cíl jen případné snížení ceny biopotravin pro spotřebitele, kteří tak ve větší míře mohou získat přístup k potravinám, u kterých při výrobě nebylo použito žádných pesticidů či umělých hnojiv, ale celý jejich výrobní proces probíhá maximálně šetrně ve vztahu k životnímu prostředí a pomáhá tak zvyšovat kvalitu dvou klíčových nenahraditelných komodit - půdu a vodu.

Ekologické zemědělství je systém hospodaření, který jednoznačně přináší řadu pozitivních externalit, ať už je to z hlediska půdy (množství humusu, pestrý osevní postup, provzdušnění, agrotechnika, absence chemických vstupů atd.), tak vody, biodiverzity, přírody, krajiny či animal welfare.

Zavedení tohoto opatření by tedy výrazně podpořilo zemědělce hospodařící podle tradičních zemědělských postupů, jež nemůže nahradit agrochemií a průmyslovými hnojivy. Využívá kromě vhodných osevních postupů a správné agrotechniky také schválená hnojiva přírodního původu a moderní přípravky na ochranu rostlin na přírodní bázi, od vysoce účinných výtažků po biologickou ochranu rostlin.

V rámci živočišné výroby v režimu ekologického zemědělství jsou zvířata chována v nadstandartních podmínkách. Zvířata musejí mít k dispozici pastvu, dostatečný výběh, dostávají kvalitní ekologické krmivo, které bylo opět vyrobeno velice šetrně ve vztahu k životnímu prostředí. Celkové hospodaření ekologických zemědělců má naprosto nezpochybnitelný pozitivní dopad na úrodnost půdy, kvalitu vod, biodiverzitu a ráz krajiny. I při zpracování produktů a výrobě potravin jsou producenti vázáni přísnými podmínkami, díky nimž vyrábějí produkty vysoké kvality, bez přidávaných umělých konzervantů, barviv, zvýrazňovačů chuti atd.

Celý systém ekologického zemědělství a produkce biopotravin je v režimu důsledného kontrolního systému, který opravdu zaručuje kontrolu celého výrobního řetězce od vidlí až po vidličku. U každého subjektu, který hospodaří v režimu ekologického zemědělství či produkuje biopotravinu je každý rok prováděno několik kontrol a pravidelná certifikace. Tedy opravdu nikdo nesmí označovat jako bio něco, co platný certifikát nemá a neplní všechna pravidla ekologické produkce (platnost certifikátu lze jednoduše ověřit na www.eagri.cz/rep). Do kontrolního systému EZ jsou zapojeny státem pověřené kontrolní organizace a navíc i kontrolní orgány jako SZPI, SVS a ÚKZÚZ. Na inspekcích probíhá supervize MZe.

Pozitivní je také sociální aspekt, kdy u zemědělců v ekologickém zemědělství je vyšší zaměstnanost, která logicky odráží vyšší pracnost při výrobě, ale má pozitivní dopady pro zaměstnanost ve venkovských regionech, především horských a podhorských oblastech, kde je také nejvyšší koncentrace ekologických zemědělců.

Celková výměra ekologicky obhospodařované půdy dlouhodobě mírně narůstá, nicméně během posledních 2 let narostla relativně významněji, a to na 12,37 % celkového zemědělského půdního fondu v roce 2017 (z 12,03 % v roce 2016 a 11,79 % v roce 2015). V rozloze ekologicky obhospodařovaných ploch patří ČR mezi 20 zemí s největší výměrou půdy v ekologickém zemědělství a mezi 10 zemí světa s nejvyšším podílem těchto ploch na celkové zemědělské půdě. V rámci EU byla dosud ČR na 4. místě po Rakousku, Švédsku a Estonsku. V průběhu letošního roku vzrostl také počet ekologických zemědělců o 220 subjektů na současných 4 618 ekozemědělců. Narostla také výměra orné půdy v ekologickém zemědělství, která nyní činí přes 74 951,8 hektarů (nárůst o cca 6,5 %), naopak mírně poklesla výměra kultury tráva na orné půdě (o 5 %) a ekologických vinic (o necelé 4 % na 890 ha).

Snížením sazby DPH by došlo:

- K podpoře rozvoje trhu – vše, co bude možné mít certifikaci jako bio, ji mít díky nižší sazbě DPH bude.
- Snížení finálních cen biopotravin, což u zákazníků vyvolá větší preferenci bioprodukce a pro stát více pozitivních externalit, snížení nákladů např. na čištění vodních zdrojů, lepší stravovací návyky a zlepšení zdravotního stavu populace, snížení emisí skleníkových plynů (v EZ je menší zatížení) atd.
- Lepší stimulaci zpracovatelského sektoru, který je vůči bio zatím opatrný (a právě ve zpracovatelském sektoru – jatka, mlékárny, pekárny – je klíč dalšího rozvoje trhu s biopotravinami).
- Zlevnění biopotravin pro veřejné stravování.

Vše výše popsané jsou myslím důležité priority, které budou mít pozitivní efekt na ČR v podobě stimulace způsobu hospodaření, který vedle produkce statků produkuje i veřejné statky, které stát potřebuje.

Celkový obrat obchodu s biopotravinami v ČR českých subjektů (včetně vývozu) každoročně narůstá – v roce 2016 narostl oproti roku 2015 o 13,5 % na 4,19 mld. Kč. Z toho spotřeba biopotravin v ČR (včetně dovozu) činila 2,55 mld. Kč (2,25 mld. Kč v roce předchozím).

Biopotraviny byly v ČR prodávány několika způsoby. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tj. v supermarketech a hypermarketech (43,9 %, tj. za 1,12 mld. Kč), na druhém místě pak prostřednictvím drogerií (17,9 %, tj. 456 mil. Kč) a prodejen zdravé výživy (14,3 %, tj. 366 mil. Kč). Prostřednictvím farenčního a ostatního přímého prodeje byla uplatněna produkce za 184 mil. Kč (7,3 %), prostřednictvím e-shopů bylo realizováno 172 mil. Kč (6,7 %). K meziročnímu poklesu prodejů biopotravin došlo v nezávislých prodejnách potravin, a to na hodnotu 2,9 % (tj. 75 mil. Kč v roce 2016 namísto 94 mil. Kč v roce 2015). Prostřednictvím gastronomických zařízení a provozoven veřejného stravování došlo k nárůstu na 3,4 % biopotravin (tj. 87 mil. Kč namísto 73 mil. Kč v roce 2015). U nákupu biopotravin v lékárnách došlo ke zvýšení na 3,6 % (tj. 91 mil. Kč).

Co se týče poptávky po biopotravinách, nejvíce prodáváná je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (v roce 2016 činil objem prodeje této kategorie produktů 33% podíl, což je oproti roku 2015 pokles o 4 %, téměř polovinu tohoto obratu představovalo koření a aromatické výtažky v podobě hořčice, omáček atd. a zpracovaná káva a čaj), následovaná

kategoriemi „Mléko a mléčné výrobky“ (23 % - prodej této kategorie narostl o další 3 % oproti roku 2015) a „Ovoce a zelenina“ (21 % včetně ovocných a zeleninových šťáv, nárůst o více než 8 % oproti roku 2015).

Co se týče distribuce, čeští výrobci vyvezli v roce 2016 do zahraničí biopotraviny za přibližně 1 232 mil. Kč (v roce 2015 za 906 mil. Kč). Vývoz biopotravin z ČR trvale roste a směřuje převážně do zemí EU, nejvíce Německa. Nicméně většina výrobců biopotravin (84 % v roce 2016 a 77 % v roce 2015) uplatnila své výrobky výhradně či v převážné většině na českém trhu.

Dopady na státní rozpočet

Snížením sazby DPH u biopotravin lze očekávat snížení příjmu do státního rozpočtu okolo 100 mil. Kč. Nicméně pozitivní externality, které přináší ekologické zemědělství z hlediska kvality půdy, vody, biodiverzity, emisí skleníkových plynů atd. výrazně převyšují zmíněný propad příjmu do státního rozpočtu. Navíc lze očekávat, že tímto opatřením, by došlo v budoucnu k růstu sektoru ekologického zemědělství v ČR a tedy tím i k zvýšení efektu zmíněných pozitivních externalit, které mohou v jiných oblastech (protipovodňová ochrana, náklady na čištění vod, náklady na protierozní opatření atd.) naopak výrazný dopad na snížení výdajů státního rozpočtu.

V Praze dne 13. listopadu 2018

Ing. Marian Jurečka